

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

CAUZA GODDI
Cererea nr. 8966/80

Hotărâre
9 aprilie 1984

În cauza Goddi,
Curtea europeană a Drepturilor Omului, constituită, în conformitate cu articolul 43 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale („Convenția”) și cu clauzele pertinente din regulamentul său*, într-o cameră alcătuită din următorii judecători:

Dnii G. Wiarda, *președinte*,
G. Lagergren,
L. Liesch,
F. Gölcüklü,
B. Walsh,
C. Russo,
J. Gersing,

precum și Dl M.-A. Eissen, *grefer* și Dl H. Petzold, *grefer adjunct*,

După ce a deliberat în camera de consiliu la 23 iunie 1983, apoi la 29 martie 1984,

A pronunțat această hotărâre, adoptată la această ultimă dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost transmisă Curții de către Comisia europeană a Drepturilor Omului („Comisia”). La originea cauzei se află o cerere (nr. 8966/80) îndreptată împotriva Republicii italiene, introdusă la Comisie la 1 mai 1980 de către cetățeanul acestui Stat, Dl Francesco Goddi, în temeiul articolului 25 din Convenție.
2. Cererea Comisiei a fost depusă la grefa Curții la 6 ianuarie 1983, în termenul de trei luni prevăzut de articolele 32 § 1 și 47. Ea face trimitere la articolele 44 și 48 precum și la declarația Republicii italiene prin care este recunoscută jurisdicția obligatorie a Curții (articolul 46). Cererea are drept scop obținerea unei decizii asupra punctului de a ști dacă faptele expuse în cauză prezintă o încălcare din partea Statului reclamat a obligațiilor sale în baza Articolului 6 § 3 c) din Convenție.
3. Răspunzând invitației prevăzute în articolul 33 § 3 d) din regulament, reclamantul și-a manifestat dorința de a participa la proces și a desemnat un reprezentat (articolul 30).
4. Camera constituită din șapte judecători îi includea cu drepturi depline pe Dl C. Russo, judecător ales cu cetățenia Italiei (articolul 43 din Convenția), și Dl G. Wiarda, președintele Curții (articolul 21 § 3 b) din regulament). La 28 ianuarie 1983, acesta a tras la sorți numele celorlalți cinci judecători: Dnii M. Zekia, G. Lagergren, F. Gölcüklü,

* *Nota grefei*: Se are în vedere noul regulament, intrat în vigoare la 1 ianuarie 1983 și aplicabil în speță.

B.Walsh și J. Gersing, în prezența grefierului (articolele 43 *in fine* din Convenție și 21 § 4 din regulament). Ulterior, Dl L. Liesch, judecător supleant, l-a înlocuit pe Dl Zekia, care s-a abținut de la examinarea cazului (articolele 22 § 1 și 24 § 1 din regulament).

5. După ce a primit, prin intermediul grefierului, opinia agentului guvernului italian („Guvernul”), a delegatului Comisiei și a reprezentantului reclamantului despre necesitatea organizării unei proceduri scrise, Dl Wiarda – care și-a asumat președinția Camerei (articolul 21 § 5 din regulament) – a constatat la 1 martie 1983 faptul că nu este necesar de a prevedea depunerea memoriilor (articolul 37 § 1).

În conformitate cu decizia președintelui, grefierul a invitat Comisia, în aceeași zi, apoi la 12 aprilie, să pregătească observațiile, informațiile și documentele primite de la Guvern și de la reclamant; ea le-a furnizat grefei la 7 martie și la 22 aprilie.

6. La 26 mai, președintele a fixat pentru 20 iunie data deschiderii procedurii orale, după ce consultase agentul Guvernului, delegatul Comisiei și reprezentantul reclamantului, prin intermediul grefierului (articolul 38).

La 16 iunie, el a permis agentului Guvernului și reprezentantului reclamantului să utilizeze limba italiană (articolele 27 §§ 2 și 3).

7. Printr-un „memoriu voluntar de intervenție”, parvenit la grefier la 17 iunie, consiliul Ordinului avocaților și martorilor de la Roma a solicitat autorizarea de a participa la procedură. Președintele a refuzat cererea în aceeași zi deoarece ea fusese prezentată la o etapă prea tardivă a procesului (articolul 37 § 2).
8. Dezbaterile publice s-au desfășurat la data fixată, la Palatul Drepturilor Omului de la Strasbourg. În prealabil Curtea a avut o reuniune de pregătire

S-au prezentat:

- *pentru Guvern*
Dl A. Squillante, președintele secției la Consiliul de Stat, șef al Serviciului pentru
contencios diplomatic al ministerului Afacerilor externe, *agent*,
Dna C. Antonelli, ministerul Afacerilor externe,
Dra M. Di Stefano, avocat la baroul de la Roma, *consilieri*;
- *pentru Comisie*
Dl S. Trechsel, *delegat*,
- *pentru reclamant*
Dra G. Sangermano, avocat, *reprezentant*.

Curtea a audiat pledoariile și declarațiile lor, precum și răspunsul lor la întrebările sale, Dl Trechsel pentru Comisie, Dna Dra Sangermano pentru reclamant și Dl Squillante pentru Guvern.

9. La 19 și 21 iulie, reprezentantul reclamantului a comunicat Curții pretențiile acestuia în temeiul articolului 50 din Convenție.

În conformitate cu directivele președintelui, grefa a primit observațiile Guvernului privind acest subiect la 17 august 1983, apoi cele ale delegatului Comisiei la 26.

FAPTELE

I. Circumstanțele speței

10. Cetățean italian născut în 1951, Dl Francesco Goddi este un cioban care locuiește la San Venanzo (provincie din Terni).
11. La 6 iunie 1975, tribunalul din Forlì l-a judecat, împreună cu un anumit Dl F., pentru diferite delictе. El a fost condamnat la un an și șase luni de închisoare (*reclusione*) și la o amendă corecțională de 300.000 lire (*multa*) pentru unele capete de acuzare (amenințare cu arma, deținere și purtare ilegală de arme și muniții); pentru alte acuzații (deținere și port ilegal de arme de război, prejudicierea bunurilor, explozii periculoase într-un loc public) el fusese achitat din lipsă de probe.
12. Condamnații, procurorul Republicii și procurorul general au făcut apel la Curtea de apel din Bologne. Motivele apelului Dlui Goddi au fost redactate de către Dl Monteleone, unul din cei doi avocați care l-au apărât în prima instanță.

Curtea de Apel din Bologne a fixat ședința pentru 30 noiembrie 1976 dar Dl Monteleone, cu toate că fusese anunțat, nu s-a prezentat. După ce a numit pentru reclamant un avocat din oficiu, Dl Maio, ea a amânat dezbaterile *sine die* din alte motive de procedură. Președintele Curții a decis ulterior desfășurarea dezbaterilor pentru 9 iulie 1977. În această zi, ședința a fost din nou amânată, deoarece Dl F. nu fusese anunțat. Din procesul verbal reiese că Dl Goddi s-a prezentat în fața Curții de Apel asistat de un nou avocat la alegerea sa, Dl Bezicheri, dar nici acesta nu era la epoca faptelor unicul său consilier.

13. La 20 septembrie 1977, președintele Curții de apel a ordonat reluarea audierilor pentru 3 decembrie. Peste trei zile, procurorul general din Bologne a cerut procurorului republicii Orvieto, în districtul căreia locuia reclamantul, să-l anunțe pe acesta și să asigure transferul lui la Bologne, în cazul în care acesta va fi în stare de arest.

Portărelel nu a putut înmâna citația personal Dlui Goddi, nici altei persoane autorizate de către lege s-o primească, și a depus-o la primărie; totodată el a informat despre aceasta reclamantul printr-un aviz lăsat la domiciliul lui și printr-o scrisoare recomandată cu înștiințare. Scrisoarea, expediată la 5 octombrie 1977, a fost primită la 7 octombrie personal de reclamant.

La 29 octombrie, Dl Goddi fusese reținut și pus sub arest la Orvieto, în baza unui mandat al procurorului republicii Forlì, pentru ispășirea unei pedepse de privare de libertate pe un termen de șase luni pronunțată de către tribunalul Forlì la 3 mai 1976.

14. Audierile din 3 decembrie 1977 s-au desfășurat în lipsa reclamantului și a avocatului său ca parte civilă, precum și a coacuzatului, a propriului său apărător și a altor trei martori citați. Curtea a ignorat de altfel recenta arestare a Dlui Goddi, pe care o declarase neîntemeiată.

Acesta din urmă a afirmat, dar fără a prezenta vreo probă, că a anunțat autoritățile – care au negat acest lucru – despre faptul că era pus sub urmărire și despre data dezbaterilor; ele totuși nu au făcut nimic pentru a-i acorda posibilitatea să se înfățișeze la audiere.

Dl Bezicheri nu s-a prezentat, din cauza că nu a primit citația: ea fusese adresată Dlui Monteleone și posibil Dlui Ronconi, un alt avocat care a apărât reclamantul în prima instanță. Conform spuselor lor, Dl Bezicheri a aflat despre audieri doar la 5 decembrie, peste două zile

după eveniment, când părinții clientului său au dorit să afle de la el date despre desfășurarea procesului.

15. La ședința din 3 decembrie, Curtea i-a oferit Dlui Goddi un nou apărător din oficiu, Dl Straziani. Procuratura a cerut amânarea audierii pentru a permite înfățișarea martorilor care au trebuit să se prezinte în această zi (paragraful 14 de mai sus). După ce a deliberat în camera de consiliu, Curtea a respins această cerere și a continuat dezbaterile.

Referitor la Dl Goddi, procuratura a ajuns la concluzia de condamnare a acestuia pentru acuzațiile pe care tribunalul din Forlì le-a respins din cauza lipsei probelor suficiente și de confirmare a hotărârii primei instanțe în fond. Dl Straziani s-a limitat la faptul de a face trimitere la motivele apelului, formulate de Dl Monteleone.

Audierile s-au încheiat în aceeași zi. Curtea, acceptând concluziile procurorului general, i-a aplicat reclamantului pedepse mai severe: patru ani de închisoare și 500 000 lire drept amendă corecțională, împreună cu trei luni de „arest” (*arresto*) și 30.000 lire amendă contravențională (*ammenda*).

16. Reclamantul a înaintat recurs în anulare; două din motivele sale au fost tratate în absența sa și a avocatului său la ședința din 3 decembrie 1977.

Curtea de casație a respins recursul la 8 noiembrie 1979. În opinia ei, notificarea adresată Dlui Monteleone corespundea exigențelor articolului 410 din codul de procedură penală (paragraful 19 de mai jos). Cât privește absența Dlui Goddi, Curtea a menționat că jurisdicția de apel nu dispunea de date despre împiedimentul invocat de reclamant.

II. Legislația și jurisprudența pertinente

a) *Înfățișarea acuzatului la audieri*

17. Articolul 427 din codul de procedură penală prevede următoarele:

„Acuzatul în stare de arest asistă la audieri personal, eliberat de constrângeri fizice, cu excepția cazurilor când măsurile de precauție se impun pentru a evita pericolul evadării sau violenței.

Dacă la un anumit moment el refuză să asiste, fără ca să existe vreo circumstanță prevăzută în articolul 497, judecătorul ordonează desfășurarea procesului făcând abstracție de absența acuzatului; în asemenea cazuri, acuzatul este reprezentat în toate aspectele de către un apărător.

(...)”

Conform articolului 22 din dispozițiile de aplicare ale acestui cod, procuratura trebuie să ceară ca acuzatul arestat să fie condus la audieri.

18. Acuzatul poate, printr-o declarație scrisă, să renunțe la înfățișare. Dacă nu procedează astfel, regulile relative la participarea sa sau la asistarea sau reprezentarea sa de către un apărător trebuie întotdeauna să fie respectate. În caz contrar procesul poate fi declarat nul și neavenit (articolul 185). Curtea de casație totuși a considerat că acest temei de nulitate este inaplicabil dacă o jurisdicție ignoră faptul că cel vizat se află în stare de arest (a 2a Cameră, 30 octombrie 1972, nr. 1267, Culegerea 1974, p. 2403).

În termenii articolului 497 din codul de procedură penală, dacă acuzatul chiar fiind în detenție nu poate asista la audiere din cauza unui impediment legitim, jurisdicția amână dezbaterile cu excepția cazului în care cel vizat acceptă ca ele să se desfășoare în absența lui. Conform articolului 498, totodată, dacă nu este vorba de un asemenea impediment și notificările sunt făcute în modul cuvenit, jurisdicția decide prin ordonanță de a se pronunța *in absentia*.

b) Notificarea datei audierilor

19. Codul de procedură penală obligă de a aduce la cunoștința acuzatului și a apărătorului data audierilor.

Referitor la ultimul, articolul 410 precizează:

„În procesele în fața tribunalului, curții cu jurați, curții de apel și curții de apel cu jurați, grefierul notifică în scris apărătorii despre data fixată pentru dezbateri cu cel puțin opt zile înainte (...).”

Încălcarea acestei prevederi antrenează nulitatea ordonanței de citare (articolul 412).

Pe de altă parte, Curtea de casație, adoptând decizia în ședință plenară, a hotărât la 7 februarie 1981 că în cazul în care un acuzat este reprezentat de mai mulți apărători, citația de înfățișare poate fi adresată doar unuia dintre ei (hotărârea Murdocca și alții).

c) Participarea apărătorilor la audieri

20. Articolul 125 din codul de procedură penală prevede, printre altele, că procesul poate fi considerat nul și neavenit dacă acuzatul nu a fost asistat de un apărător, în afara cazului când este vorba de o infracțiune pasibilă de o amendă contravențională care nu depășește trei mii de lire sau „arest” care nu depășește o lună, chiar dacă aceste pedepse sunt aplicate împreună; în timpul procesului, cel vizat nu poate avea mai mult de doi apărători.

În termenii articolului 133, alineatul trei, din același cod, dacă acuzatul își schimbă apărătorul sau revocă mandatul celui pe care l-a ales, decizia sa nu produce efecte dacă ea nu este adusă la cunoștința judecătoului sau a magistratului din procuratură responsabil de acest caz. În timpul dezbaterilor, înlocuirea sau retragerea se operează prin intermediul unei declarații înscrise în procesul-verbal.

21. Dacă acuzatul nu și-a ales apărător sau dacă acesta din urmă nu-și îndeplinește obligațiunile, judecătorul numește un avocat din oficiu (articolul 128, primul și ultimul alineate, codul de procedură penală).
22. La rândul său, Curtea de casație s-a pronunțat de drept că un avocat își pierde calitatea de apărător dacă el nu intervine la dezbateri și nu asigură înlocuirea sa (a 5-a Cameră penală, 26 martie 1975, Canistracci). Ea a precizat:

„În asemenea cazuri, acuzatul este apărat de un avocat desemnat din oficiu, cel puțin dacă el nu acordă un nou mandat apărătorului său precedent; în absența unei numiri noi, [acesta din urmă] nu poate exercita recursuri, deoarece această facultate este rezervată apărătorului care l-a asistat sau l-a reprezentat pe acuzat în timpul procedurii. Data unei noi audieri trebuie deci să fie notificată apărătorului din oficiu (...).”

PROCEDURA ÎN FAȚA COMISIEI

23. Prin cererea sa către Comisie din 1 mai 1980 (nr. 8966/80), DI Goddi a pretins că cauza sa nu a fost examinată în mod echitabil, deoarece el nu a beneficiat de asistența unui apărător la alegerea sa și că Curtea de apel din Bologne a declarat apelul, în mod greșit din punctul său de vedere, că fiind neîntemeiat. El a invocat articolul 6 §§ 1 și 3 c) din Convenție.
24. La 5 martie 1992, Comisia a declarat cererea admisibilă după ce a examinat-o doar în lumina paragrafului 3 c).

În raportul său din 14 iulie 1982 (articolul 31 din Convenție), ea și-a exprimat în unanimitate opinia că a avut loc o încălcare. Textul integral al avizului său figurează în anexa la prezenta hotărâre¹.

CONCLUZIILE PREZENTATE CURȚII

25. La audierile din 20 iunie 1983, Guvernul a invitat Curtea să conchidă, că în speță nu a avut loc încălcarea articolului 6 § 3 c), reclamantul să constate un „atentat la drepturile la apărare și, în consecință, la drepturile omului”, Comisia să-și confirme avizul.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 3 c)

26. În termenii articolului 6 § 3 c) din Convenție, „orice acuzat” are dreptul

„să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer.”

În opinia reclamantului, dezbaterile din 3 decembrie 1977 în fața Curții de apel din Bologne s-au desfășurat în condiții incompatibile cu textul menționat mai sus, din trei considerente: nu i-au fost asigurate condiții pentru a se înfățișa personal la proces; a fost privat de serviciile avocatului ales de el prin faptul că notificarea i-a fost transmisă Dlui Monteleone care nu-l mai reprezenta și nu Dlui Bezicheri; apărarea oferită de Dl Straziani, avocat din oficiu, nu a fost eficientă.

Comisia a acceptat în esență această obiecție. Conform Guvernului din contra, absența Dlui Goddi a fost rezultatul propriei sale voințe; în plus, procedura urmată de Curtea de apel din Bologne nu s-a desfășurat în contradicție cu dreptul invocat deoarece mandatul Dlui Monteleone nu a fost revocat în mod expres; în fine, judecătorii nu puteau verifica modalitatea în care Dl Straziani își îndeplinea sarcina.

27. În circumstanțele speței, drept punct de plecare trebuie să servească constatarea că rezultatul către care tinde articolul 6 § 3 c) nu a fost atins în fața Curții de apel de la Bologne. Dl Bezicheri nu a asistat la dezbaterile din 3 decembrie 1977 și deci nu a putut să-și execute mandatul oferit de către reclamant. Acesta cu atât mai mult nu s-a prezentat; el se afla în arest la Orvieto. Cât privește Dl Straziani, desemnat pe moment avocat din oficiu, el nu cunoștea nici dosarul nici clientul său, nici faptul că acesta fusese arestat la 29 octombrie; pe deasupra, el nici nu a dispus de timpul necesar pentru a se pregăti, deoarece Curtea a refuzat amânarea și audierea a avut loc în aceeași zi, fiind pronunțată o pedeapsă mai severă decât în prima instanță (paragraful 15 de mai sus).

Prin urmare, Dl Goddi nu a beneficiat la 3 decembrie 1977 de o apărare „concretă și eficientă” după cum prevede articolul 6 § 3 c) (hotărârea Artico din 13 mai 1980, seria A nr. 37, pag. 16, § 33).

28. Ar mai trebui să se examineze dacă, și până la ce punct, asemenea situație este imputabilă Statului italian. Pentru a determina dacă a avut loc încălcarea paragrafului 3 c) din articolul 6, garanțiile căruia constituie elementele noțiunii generale de proces echitabil enunțat în paragraful 1 (aceeași hotărâre, pag. 15, § 32), Curtea, înainte de face o apreciere globală, a examinat în mod separat fiecare din capetele de acuzare ale plângerii.

29. Persoana vizată s-a plâns la început că procuratura și autoritățile penitenciare din Orvieto au neglijat faptul de a-i asigura prezența la audierile la Bologne din 3 decembrie 1977.

La 23 septembrie 1977, procurorul general a rugat Curtea de apel din Bologne să ceară procurorului Republicii Orvieto să notifice acuzatului citația de înfățișare și să asigure transferul lui dacă acesta va fi în detenție. Or, la această dată reclamantul era în libertate; el a fost arestat doar la 29 octombrie 1977, în baza ordinului procurorului Republicii de Forlì (paragraful 13 de mai sus). Unica sarcină a procuraturii din Orvieto consta deci de a asigura livrarea citației. Deoarece ea a îndeplinit-o – Dl Goddi a primit notificarea cel târziu la 7 octombrie (*ibidem*) -, nu ar trebui s-o considerăm ca responsabilă de absența acestuia din fața jurisdicției de apel; Guvernul a subliniat pe drept cuvânt acest fapt.

Cât privește autoritățile de la închisoare, persoana vizată le-a comunicat despre existența procesului și data audierii, dar Guvernul a contestat aceasta (paragraful 14 de mai sus). Nici primul, nici cel din urmă nu au prezentat probe în sprijinul afirmațiilor sale și Curtea nu s-a aflat în posesia vreunui alt element pentru a rezolva această chestiune controversată de fapt. În această privință deci nu a fost stabilită nici o greșeală din partea autorităților italiene.

30. Cât privește prezența avocatului ales de Dl Goddi, Curtea nu a determinat dacă dreptul italian obliga să fie notificată data audierilor atât Dlui Monteleone cât și Dlui Bezicheri, sau doar unuia dintre ei; ea trebuia să verifice respectarea exigențelor Convenției.

Din această perspectivă, Curtea denotă că lipsa notificării Dlui Bezichere a contribuit la privarea reclamantului de o apărare „concretă și eficientă” (hotărârea Artico menționată mai sus, seria A nr. 37, pag. 16, § 33). Etapele anterioare ale procesului au făcut Curtea de apel de la Bologne să creadă că doar Dl Bezicheri putea asigura la 3 decembrie 1977 o asemenea apărare: spre deosebire de Dl Monteleone care niciodată nu s-a înfățișat la proces în fața ei, Dl Bezicheri a participat la audierile din 9 iulie 1977 (paragraful 12 de mai sus). În consecință, era necesar să-i fi transmis lui notificația în cauză.

Din punctul de vedere al Convenției, absența Dlui Bezicheri constituie un fapt cu atât mai îngrijorător deoarece și Dl Goddi a fost absent; din cauza Dlui Straziani, prin faptul că a ignorat motivele neînfățișării reclamantului, nu putea fi înaintat un recurs în virtutea articolului 497 din codul de procedură penală (paragraful 18 de mai sus); în fine, exista un risc – și el a fost realizat – de agravare a pedepselor impuse la 6 iunie 1975 de către tribunalul de Forlì (paragrafele 11 și 15 de mai sus).

Fără îndoială situația criminală nu s-ar fi produs, dacă reclamantul ar fi revocat în mod expres mandatul Dlui Monteleone, dar în dreptul italian este suficientă o retragere implicită care rezultă din desemnarea unui nou avocat. Comportamentul reclamantului nu merită deci nici o critică în viziunea articolului 6 § 3 c).

31. Cât privește apărarea din oficiu oferită Dlui Goddi la 3 decembrie 1977, Curtea nu a considerat necesar să se pronunțe asupra manierei în care Dl Straziani, exercitând o profesie liberală, acționând în conformitate cu propria conștiință ca participant la înfăptuirea justiției, a considerat că trebuie să conducă acest caz. În schimb, Curtea trebuia să examineze, dacă Curtea de apel de la Bologne a luat măsuri pentru a garanta celui acuzat desfășurarea unui proces echitabil, care includea posibilitatea unei apărări corespunzătoare.

Or Dl Straziani nu a avut timpul și facilitățile de care avea nevoie pentru a studia dosarul, a-și pregăti pledoaria și, după caz, de a se consulta cu clientul (vezi articolul 6 § 3 b) din Convenție).

Din cauza că nu a notificat data audierilor Dlui Bezicheri, Curtea de apel trebuia cel puțin, respectând pe deplin principiul fundamental al independenței baroului, să adopte măsuri pozitive destinate să permită avocatului din oficiu să-și îndeplinească sarcina în cele mai bune condiții (vezi, *mutatis mutandis*, hotărârea Artico menționată mai sus, pag. 16, § 33). Ea putea să amâne dezbaterile, după cum a solicitat procuratura (paragraful 15 de mai sus), sau să ordone din proprie inițiativă o suspendare a ședinței pentru o durată suficientă.

Faptul că Dl Straziani nu a înaintat o asemenea cerere nu a avut consecințe. Circumstanțele excepționale ale cauzei – absența celui vizat și lipsa notificării Dlui Bezicheri – trebuia să constituie pentru jurisdicția în apel un imbold pentru a nu rămâne pasivă.

32. Totalitatea acestor considerațiuni, au determinat Curtea să constate o încălcare a exigențelor articolului 6 § 3 c) la etapa audierilor din 3 decembrie 1977 în fața Curții de apel din Bologne. Această încălcare nu a fost soluționată de Curtea de casație deoarece prin hotărârea sa din 8 noiembrie 1979 apelul reclamantului a fost respins (paragraful 16 de mai sus). Nu a fost stabilită deci vreo încălcare.

II CU PRIVIRE LA APLICAREA ARTICOLULUI 50

33. Articolul 50 al Convenției prevede:

„Dacă Curtea declară că decizia adoptată sau măsura ordonată de o autoritate judiciară sau orice altă autoritate a unei Părți Contractante contravine totalmente sau parțial obligațiunilor ce reies din (...) Convenție, și dacă dreptul intern al Părții în cauză nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

34. Reclamantul a pretins „20 milioane de lire (102.000 FF) pentru prejudicii-interese”; el și-a bazat cererea pe condamnarea pronunțată împotriva sa la 3 decembrie 1977.

Comisia a subliniat că încălcarea articolului 6 § 3 c) a avut loc pe parcursul procesului propriu-zis și nu, ca în cazul Artico, menționat mai sus, cu ocazia examinării recursului în casație; ea a considerat că efectele încălcării puteau să-l afecteze mai mult pe Dl Goddi.

Guvernul, din partea sa, a considerat pretențiile reclamantului prea excesive.

În pofida celor precedente, persoanele înfățișate au ajuns la un acord comun: toate trei să fie lăsate la discreția Curții.

Chestiunea era astfel pregătită pentru decizie (articolul 53 § 1 din regulament).

35. Reclamantul susținea, că dacă ar fi beneficiat de o apărare corespunzătoare, el cu siguranță ar fi fost supus unei condamnări mai ușoare și că Curtea de apel avea probabil să confirme, nici mai mult, hotărârea tribunalului de Forli.

Curtea nu putea accepta o alegație atât de categorică. Totuși ar fi trebuit să fie luat în considerare faptul că Curtea de apel de la Bologne a agravat mult pedeapsa aplicată în prima instanță; rezultatul posibil putea fi diferit, dacă Dl Goddi ar fi beneficiat de o apărare concretă și efectivă. O asemenea pierdere a șanselor reale justifică în cazul speței acordarea unei satisfacții echitabile (hotărârea Artico menționată mai sus, seria A nr. 37, pag. 20, § 42).

La aceasta se adaugă prejudiciul moral pe care cu siguranță l-a suportat reclamantul din cauza încălcării articolului 6 § 3 c).

36. Niciunul din aceste elemente nu poate fi supus unui calcul exact. Evaluându-le în mod echitabil în totalitate, conform articolului 50, Curtea a estimat că trebuie să-i acorde Dlui Goddi o satisfacție pe care a evaluat-o la cinci milioane (5.000.000) de lire.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *A hotărât* că a avut loc o încălcare a articolului 6 § 3 c) din Convenție;
2. *A hotărât* că Statul pârât trebuie să-i plătească reclamantului cinci milioane (5.000.000) de lire în conformitate cu articolul 50.

Pronunțată în franceză și engleză la Palatul Drepturilor Omului de la Strasbourg, la nouă aprilie una mie nouă sute optzeci și patru.

Pentru Președinte
Semnat: Léon Liesch
Judecător

Semnat: Herbert Petzold
Grefier